

EKONOMI

Mindre bråk med gemensam ekonomi

UPPDATERAD 2022-01-29 PUBLICERAD 2022-01-29

Bild 1 av 3 Att följa en budget har hjälpt paret Sundmark från de skrala åren som studenter till pensionen.

Foto: Jonas Lindkvist

Gemensam ekonomi, separat eller en blandning? Vad är bäst för relationen? Det beror på hur gamla ni är och hur länge ni har varit tillsammans, visar forskning från Stockholms universitet.

När Leni och Ove Sundmark, 71 och 72 år, flyttade ihop 1974 fick de en kopia på Lenis mammas budget att utgå ifrån.

– Det var så vi började hålla ordning på vår ekonomi. Vi tittade på budgetposterna på Lenis mammas stencilblad och gjorde i ordning olika kuvert för mat, hyra, bilen och fickpengar till var och en. Så stoppade vi pengar i varje kuvert som skulle räcka hela månaden. Maten fick kosta 125 kronor i veckan. Så där höll vi på, även när vi fick barn. Då hade vi kuvert för barnens kläder.

Så började deras gemensamma ekonomi. Fyra decennier senare sitter paret Sundmark i sitt radhus i Västerås och berättar om hur budgetplaneringen har gjort att de aldrig har bråk om pengar.

– Vi har bråk om mycket, men aldrig om pengar, säger de och skrattar.

Att ha en gemensam ekonomi visar sig vara mindre konfliktfyllt för dem som lever i relationer som har varat i över 30 år, visar [forskning från Stockholms universitets sociologiska](#)

institution. Paren bråkar mer sällan om pengar än de som levt ihop lika länge men som har delat upp pengarna emellan sig, helt eller delvis.

För de allra flesta åldersgrupper som vill undvika konflikter är gemensam ekonomi en framgångsfaktor, visar forskningen. Men det finns en grupp som har färre konflikter om de delar upp ekonomin:

– Många som är 20–29 år har inte riktigt gjort de stora investeringarna. De har förmodligen inte köpt ett eget boende eller skaffat sig barn. Det gäller speciellt de i de yngre åldrarna som sköter sitt. De har kanske precis kommit ut från föräldrahemmet eller avslutat studier och vill ha sina egna egna pengar, säger forskaren Linda Kridahl som gjort studien tillsammans med Ann-Zofie Duvander.

Deras forskning visar också att för dem som har svårt att få pengarna att räcka blir det mindre konfliktfyllt att ha gemensam ekonomi. Benägenheten att bråka om pengar minskar från 40-årsåldern. För dem i åldern 30–39 spelar det ingen roll hur de hanterar sin ekonomi och för par i åldern 50–59 blir det lite mer konflikter om de har separata pengar. Längden på relationen spelar mindre roll, förutom för de som levt ihop över 30 år.

När Ove Sundmark var i tjuogoårsåldern bodde han tillsammans med en kompis. De lade ner sina löner i en låda i köket och tog av dem när de behövde.

– Det är ett generöst sätt och kanske lite av den där 70-talsandan som var då – att man skulle dela på allt, säger Leni.

Samma tanke som under tiden då de lade lönerna i kuvert har följt paret under alla år.

– Det här var 1968–1974 och vi var präglade av tidsandan, med jämställdhet och kvinnans frigörelse och allt vad det var. Det var så givet att vi skulle ha gemensam ekonomi, säger Ove.

Utgifter	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Totalt
Hyra	655	655	1055										
Dagis	562	562	452										
Tele	314												
Bilskaffning	335	300											
VAT													
El o. vatten			202										
Parkering	30												
Bokklubbsbidrag	16	16	16										
Spartan	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	
OH. lån	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	
Studielån	115	115	115	115	115	115	115	115	115	115	115	115	
Stugan	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	
Matkassa	1200	1200	1200										
Ov. kassar	1200	1200	1200										
Husspannande	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	
Lån från Paret	500	500	500										

Lenis mamma lämnade över sin budget för att hjälpa Leni och Ove Sundmark att planera sin ekonomi när de flyttade ihop. Foto: Jonal Lindkvist

Paret Sundmark samlar ännu i dag ihop sina inkomster (men inte i kuvert) och delar upp dem i olika budgetposter. Under åren har de utökats med en resebudget och en budget för det sommarhus de äger tillsammans med två andra familjer.

Lenis och Oves liv har varit fullt av olika ekonomiska utmaningar. Barnledigheter, deltidsjobb, studieledigheter och sjukskrivningar. Men de har också gjort karriärer som har lett till mer välbetalda jobb.

– Jag utbildade mig till barnskötare och Ove till socialsekreterare. Sedan fick vi barn och då började jag jobba deltid eftersom jag inte ville att de skulle vara så länge på dagis, berättar Leni.

När barnen blev större började Leni arbeta som administratör på heltid. Ove började jobba med HR inom kommunen. Så blev han headhuntad och gick över till ett betydligt mer värlönat näringsliv.

– Jag blev platschef för ICA:s nya lager som skulle byggas i Västerås. Jag fick mycket högre lön och tjänstebil, berättar han.

Efter flera år bestämde sig Ove för att han ville doktorera. Men arbetet som chef samtidigt som han skrev på sin doktorsavhandling, blev för mycket för honom. Han blev utbränd och sjukskriven. Trots inkomstförlusten under sjukskrivningen klarade de sig bra.

– När barnen flyttade ut blev det så tydligt att vi fick pengar över. Så för några år sedan gjorde vi en kul grej, säger Ove Sundmark och är på väg att berätta, stannar upp och undrar om det kanske är skrytsamt. Men bestämmer sig ändå för att fortsätta:

– Jag har alltid hoppas på att det en dag ska komma ett brev från en amerikansk advokat som säger att vi har ärvt från en avlägsen släkting. Så vi skickade ett sådant brev på tjuvigt papper till våra barn, där vi skrev att de skulle få 50 000 kronor var. Men de skulle få det av oss.

Många gånger har man tittat i brevlådan och hoppats att det skall ligga ett brev från någon advokat som berättar att en okänd avlägsen släkting i Amerika har testamenterat ett större belopp till er. Det har aldrig hänt oss. Sannolikt kommer det inte inträffa för er heller. Däremot har den okända fonden "Leni och Oves fond för behövande" beslutat att donera en summa pengar till er. Inom kort kommer 50 000 kronor vardera att föras över till era konton. Pengarna är att se som enskild egendom och ni avgör därmed själva hur Ni vill använda pengarna.

Med glädje!

Västerås i september 2008

"Amerikabrevet" till barnen.

En sak ångrar de, båda två: Leni borde ha pensionssparat mer eftersom hon får så mycket lägre pension.

–Jag tänkte på det där som Ove sade om tidsandan och kvinnans frigörelse. Jag jobbade deltid och tog hand om hus och hem i största mån och Ove gjorde karriär. Så även om Ove har intentionen med jämställdhet och kvinnlig frigörelse så var det inte så. Men det var för att jag *ville* jobba mindre, ta mer hand om barnen och vara hemma när de kom från skolan, säger Leni och fortsätter:

– Jag tänkte inte på det då, men jag tänker på det nu: Fasen, jag har inte råd att skilja mig! Men Ove har sagt att vad som än händer ska han säkra för min framtid och det är ju väldigt gulligt. Man har ju ingen rätt till pension för den tiden man är med sina barn.

– Det är som Leni säger, hon kan inte skilja sig utan att gå ner jättekraftigt i ekonomi. Det är en kvinnofälla... och nästan groteskt hur stor differens det blir, säger Ove som har försökt kompensera en del genom att se till att det finns efterlevandeskydd om han skulle dö före henne.

Tips för att slippa bråk om pengar

Paret Sundmark har varit gifta snart 50 år och har aldrig bråkats om ekonomin. Här är deras tips:

- Gör en budget, även för fickpengar.
- Håll budgeten.
- Dela på alla inkomster även om ni tjänar olika.
- Var generös mot varandra.
- Planera för pensionen tidigt. Om någon jobbar deltid, se till att kompensera med pensionssparande.

TEXT

Helena Sjödin Öberg

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt